

III 2006

opr. lipiec 1995 H. Marcinkowski

Bork Bolesław

84-123 Potchowo

Gdynia

TOW. Gr. Pom."

†† Stefanowski Leon

ps. "Zdrój"

M-797/1481 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Stefanowski Leon.....

J: M-797/1481 Pom.....

Wejherowo 50 W. Gr. P. 4.....

I./1. Relacja k. 4 s. 1-4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 2 3 s. 1-23

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 3 s. 1-3

II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 9

VI. Fotografie dwa albumy i kronografii

1/1. Pelaja

1. Pelaja Bolesława Borke
o działalności Leona Stefanowskiego
- org. mpis + koresp. k. 4 5.1-4

1

Stefanowski Leon ps. "Zdrój" (1898-1980) członek organizacji "Pomoc Polakom", "Polska Zyje", "Dysab"; komendant rejonowy Kdy Miasta Wejherowa TOW GP.

Urodzony 26.VI.1898 r. w Koleczkowie pow. Wejherowo, syn Jana i Rozalii. Rodzice z Koleczkowa przenieśli się do Szemuda w pow. wejherowskim. Tam brał udział w strajku szkolnym 1906/1907, za co został ukarany. Podczas zaboru pruskiego był członkiem Polskiego Towarzystwa Ludowego i prezesem Kółka Rolniczego w Szemudzie. Zorganizował zespół sceniczny, który wystawiał widowiska kaszubskie i polskie patriotyczne inscenizacje. Podczas I wojny światowej powołany do niemieckiego wojska, został ranny pod Reims. Po powrocie w rodzinne strony od 1.I.1919 r. do 10.II.1920 r. był aktywnym członkiem Straży Ludowej i Organizacji Wojskowej Pomorza. Bronił majątku narodowego, a szczególnie lasów, przed rabunkiem i dewastacją, głównie ze strony Grenzschtutzu. W 1938 r. został odznaczony Krzyżem Organizacji Wojskowej Pomorza. Działał w Związku Weteranów Powstań Narodowych RP. W 1924 r. zawarł związek małżeński z Zofią z Dziecielskich.

Od początku niemieckiej okupacji do 5.II.1944 r. aktywnie uczestniczył w kaszubskim ruchu oporu, w organizacjach: najpierw Pomoc Polakom (współpracując z ks. Edmundem Roszczynialskim i -- Pawłem Heblem), następnie od lutego 1940 r. Polska Zyje i Dysab. Latem 1942 r. powstała w Wejherowie Kda Powiatowa TOW GP, która wchłonęła w/w organizacje. Stefanowski został mianowany komendantem jednego z czterech rejonów gryfowskich Kdy Miasta Wejherowa. Poszukiwany przez gestapo, został aresztowany 6.II.1944 r. Mimo stosowania tortur, nikogo nie zdradził. Dnia

2 Stefaniak
2

22.III.1944 r. jako więzień polityczny, został wysłany do Stutthofu (nr obozowy 33048).

Po zakończeniu wojny był organizatorem administracji w Wejherowie. W 1960 r. przeniósł się do Rumii, gdzie został wybrany radnym MRN. Zmarł 9.XII.1980 r. i został pochowany na cmentarzu Śmiechowo k. Wejherowa.

Bork B., Szemud, Bojan 1994, s.10-11; Ciechanowski K., Obsada personalna TOW "Gryf Pomorski" [w] "Pomerania" 1977/5; Pomorskie organizacje konsp. (poza AK)...

Bolesław Bork

STEFANOWSKI LEON, ps. "Zdrój" /1898 - 1980/, czł. "Pomoc Polakom", "Polska Żyje", "Dysab", kmtd rejonowy Ko^m. Miasta Wejherowa TOW GP, więzień obozu Stutthof.

Urodz. 26.VI.1898 r. w Koleczkowie /b.pow. morski/, s. Jana i Rozalii. Rodzice przenieśli się do Szemuda w b. pow. morskim. Tam brał czynny udział w strajku szkolnym 1906/7, za co był karany. W czasach pruskich był członkiem Polskiego Towarzystwa Ludowego i prezesem Kółka Rolniczego w Szemudzie. Zorganizował zespół sceniczny, który wystawiał widowiska kaszubskie i patriotyczne inscenizacje polskie, za co był karany. W I wojnie światowej powołany do armii niemieckiej, ranny pod Reims. W 1918 r. brał udział w rewolucji niemieckiej. Po powrocie w rodzinne strony od 1.1.1919 r. do 10.11.1920 r. był bardzo aktywnym członkiem Straży Ludowej i Organizacji Wojskowej Pomorza. Bronił majątku narodowego, szczególnie lasów przed rabunkiem i dewastacją, głównie ze strony niemieckiego Grenzschtzu. Odznaczony został w 1933 r. Krzyżem Organizacji Wojskowej Pomorza, w 1939 r. Brązowym Krzyżem Zasługi, dyplomem uznania z okazji 50 rocznicy Powstania Wielkopolskiego. Działał w Związku Weteranów Powstań Narodowych R.P. Związek małżeński zawarł w 1924 r. z Zofią z Dziecielskich. Od lutego 1940 r. do 5.11.1944 r. aktywnie uczestniczył w kaszubskim ruchu oporu w organizacjach konspiracyjnych "Polska Żyje" i "Dysab", organizacji dywersyjno-sabotażowej. Poprzednio współpracował z ks. dziekanem B. Roszczynialskim i P. Heblem w organizacji charytatywnej "Pomoc Polakom". Latem 1942 r. powstała w Wejherowie Komenda Powiatowa M-1 TOW GP, która wchłonęła wymienione komórki ruchu oporu. Stefanowski został mianowany kmdantem jednego z czterech rejonów gryfowskich Komendy Miasta Wejherowa. Poszukiwany przez gestapo. Aresztowany 6.11.1944 r., był długo torturowany przez gestapowców, jednak nikogo nie zdradził. 22.11.1944 r. jako więzień polityczny zesłany do obozu Stutthof, gdzie otrzymał nr 33 048.

Po wojnie był współorganizatorem administracji w Wejherowie. Działał w Związku b. Więźniów Ideowo-Politycznych. Pracował wśród dzie-

ci upośledzonych w Wejherowie. W 1960 r. przeniósł się do Rumi, gdzie wybrano go radnym MRN. Za działalność okupacyjną odznaczony został Medalem Zwycięstwa i Wolności, a za działalność społeczną po wojnie odznaką honorową Zasłużonym Ziemi Gdańskiej i wieloma innymi odznaczeniami i dyplomami. Zmarł 9.XII.1980. Spoczywa na cmentarzu Smiechowo k. Wejherowa.

Berk B. - Szemud, Bojan 1994, s. 10-11, Osowicka R. - Życie, które było walką o Polskę, Dziennik Bałtycki. AP AK: L. Stefanowski, zbiory siostry Janiny i autora.

Bolesław Berk

1/2. Dokumenty dotyczące reletora:
Stefanowski Leon

1. Dyplom pamiątkowy uczestników strajku szkolnego w Pomorsku w 1931, kserokop. oryg. k. 1 s. 1
2. Pismo ks. Tomaszewskiego z Szemud 26.02.1933, kserokop. odpisu k. 1 s. 2
3. Pismo jak wyżej z 10.09.1934r. wraz z posiadaniem z 19.09.1934 Śreńczego, kserokop. k. 2 s. 3-4
5. Dyplom zastępcy dla Lingelma Powstańców i Wojaków w terenie DOI VIII, z 12.12.1934r., kserokop. oryg. k. 2 s. 5-6
6. Opinia - zaopiniowanie przez SA Dótkę Polnicką w Szemudzie z 17.03.1936, kserokop. oryg. k. 1 s. 7
7. Zaopiniowanie z 26.03.1936r. przez SA Towarzystwa Ludowego, kserokop. oryg. k. 1 s. 8
8. Zaopiniowanie plac. Historyczny DOI VIII z 7.04.1938 (ONB), kserokop. oryg. k. 1 s. 9
9. Zaopiniowanie z 1.08.1938r. ONB kserokop. oryg. + odpis k. 2 s. 10-11
10. Zaopiniowanie Komisji Dokuczelińskiej Szkoły Oficerskiej Pomorskiej z grudnia 1938r. k. 1 s. 12
11. Kserokopie: Pom. Komisji Weryfikacyjnej Zw. Weteranów Powstań Narodowych I P z 28.09.1938 i dyplom naukowy Zw. z 21.03.1939 k. 2 s. 13-14
12. Pismo Rady Ministrów nr 5190/or z 18.02.1939 - odbiór „Gazetowego Szkoła”

Zestęgi, kserokop. oryg. cd. 1/2. k. 1 s. 15²

13. Kserokop. leg. nr 0486 Zw. Wiczinów
Politycznych z 12.12.1946r. i leg.
Polskiego Zw. b. Wiczinów Politycznych
z 29.04.1948r. k. 1 s. 16
14. Kserokopie oryg:
- medalie "Medalu Zwycięstwa i
Wolności" z 12.08.1947 k. 1 s. 17
- dyplom uznania z BoWiD z
17.04.1952 k. 1 s. 18
- dyplom uznania za pracę w
spółdzielczości z 6.09.1953 k. 1 s. 19
- dyplom honorowy - kampanii wyborczej
do Rad narodowych z grudnia 1954 k. 1 s. 20
- dyplom miedzi w Dumi 22.07.1964 k. 1 s. 21
- dyplom uznania w 50. rocznicę
obch. powstania wielkop. - 27.12.1968 k. 1 s. 22
- dyplom uznania za pracę w KZiW
Rami k. 1 s. 23

DYPLOM PAMIĄTKOWY

ZARZĄD GŁÓWNY
ZWIĄZKU UCZESTNIKÓW STRAJKU SZKOLNEGO
NA POMORZU Z LAT 1906/07 SEWIERDZA 28
Stefanowski Leon
ur. 26 V. 1898 r.

BRAŁ UDZIAŁ W STRAJKU SZKOLNYM W Szemudzie
W DOWÓD CZEGO ZGODNIE Z § 7 STATUTU NA-
DAJE NINIEJSZY DYPLOM

1939
Przewodniczący Zarządu Głównego
Alban
Przewodniczący Wydz. Szkoln. Przewodniczący Wydz. Szkoln.
Marian

NR REK. WERYT. 1737

1

DYPLOM PAMIĄTKOWY

ZARZĄD GŁÓWNY

ZWIĄZKU UCZESTNIKÓW STRAJKU SZKOLNEGO
NA POMORZU Z LAT 1906/07 STWIERDZA ŻE:
Stefanowski Leon
ur. 26.11.1898r.

BRAŁ UDZIAŁ W STRAJKU SZKOLNYM W Śremie
W DOWÓD CZEGO ZGODNIE Z § 7 STATUTU NA-
DAJE NINIEJSZY DYPLOM

Przewodniczący Zarządu Głównego

Stefanowski Leon

Przewodniczący Wydz. Weryf.

Przewodniczący Wydz. Weryf.

Murawski

NR REJ. WERYF. 1737

2.

ODPIS

Szemud, dnia 26. II. 1939 r.

Będąc w roku 1919/20 prezesem miejscowej ówczesnej Rady Ludowej, powierzyłem p. Leonowi Stefanowskiemu straż nad lasami, które przypadały do Polski. Tu okazał się p. Leon Stefanowski nadar dzielnym, broniąc dobra Państwa naszego przed kradzieżą.

Prócz tego był bardzo czynnym w przygotowaniach przy -
jęcia Pomorza.

Cała działalność jego zasługuje na uznanie .

/-/ Ks. Tomaszewski, proboszcz.

Dr. Franciszek Kręcki,
Gdańsk,
Hundegasse 85.

Gdańsk, dnia 19. września 1934

Wielmożny Pan

Leon S t e f a n' o w s k i,

h e r o w o.

W załączeniu przesyłam W Panu
zatwierdzone przez mnie poświadczenie
księdza proboszcza Tomaszewskiego, Szemud.

Z poważaniem

[Handwritten signature]

1 załącznik!

S z e m u d. d n i a 10. września 1934 r. 4.

Będąc w roku 1919/20 prezesem miejscowej ówczesnej Rady Ludowej, powierzyłem p. L e o n o w i S t e f a n o w s k i e m u straż nad lasami, które przy - padały do Polski.

Tu okazał się p. L e o n S t e f a n o w s k i nadar dzielnym, broniąc dobra Państwa naszego przed kradzieżą .

Prócz tego był bardzo czynnym w przygotowaniach przyjęcia Pomorza.

Cała działalność jego zasługuje na uznanie .-

M. Tomaszewski,
p r o b o s z c z

Poświadczam niniejszem, że ksiądz proboszcz Tomaszewski, Szemud, był w latach koniec 1918-1920 prezesem miejscowej Rady Ludowej.

Gdańsk, dnia 19. września 1934.

J. Kręcki

członek byłego Podkomisarjatu
Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu
na Prusy Królewskie.

5

Z a ś w i a d c z e n i e

Zaświadczam niniejszem jako były prezes K o ł k a
R o l n i c z e g o w Szemudzie powiat morski, że
p. L e o n S t e f a n o w s k i brał czynny udział w życiu
organizacyjno - społecznem miejscowych polaków - kaszubów
w latach zaborczych.

W szczególności występował jako aktor w urządzanych przed -
stawieniach /Teatrach/ polskich krzewiąc i podtrzymując tem
samem ducha polskości słowem i pieśnią .-

Szemud, dnia 17. marca 1936 r.

Stromski
Stanisław Stromski /
prezes Kołka Rolniczego

Hamorbo wsiem w Obwodzie Kasz.
Łachacz w roku 1940

Za zgodności
W. Donimierz, dnia 3 MARZ 1936

Władztwo
Władztwo

Z a ś w i a d c z e n i e

Poświadczam niniejszem jako prezes Towarzystwa Ludowego,
że p. L e o n S t e f a n o w s k i był członkiem Towarzystwa
Ludowego w S z e m u d z i e pow. morski w czasach zaborczych.

Szemud dnia 26 marca 1936 r.

**Towarzystwo ludowe
w Szemudzie.**

Ks. prob. Tomaszewski.

/Ks. prob. Tomaszewski/

prezes Towarzystwa Ludowego

Dowódca Okręgu Korpusu Nr.VIII
Placówka Historyczna

9.

Toruń, dnia 7.kwietnia 1938 r.

Placówka Historyczna DOK.VIII.
wydaje zaświadczenie raz tylko
jeden. Oryginał zachować i po-
sługiwać się uwierzytelnionymi
odpisami.

Z A Ś W I A D C Z E N I E .

Niniejszym zaświadcza się, że Pan STEFANOWSKI Leon,
urodzony dnia 26.VI.1898 r., syn Jana i Rozalii, zamieszka-
ły w Wejherowie, był czynnym członkiem Organizacji Wojsko-
wej Pomorze w Szemudzie pow.morskiego od dnia 1 stycznia
1919 r. do dnia 10 lutego 1920 r.-

Dowódca Okręgu Korpusu Nr. VIII

w/z

Aleksander Myskowski
MYSKOWSKI ALEKSANDER
pułkownik dyplomowany

Stary Garbacz miał jednak
pecha Oio w czasie, kiedy
do fabryki przyjechała wielka
koperka z Przydum PRIN,
zawierająca treść uchwały
w jego sprawie, w zakłady
przebywała jakas kontrola
z wyżej, szel, zakłady
ważniejszej, wewem i
przełożył pokazał

Z a ś w i a d c z e n i e

Niniejszym zaświadczamy, iż ob. Stefanowski Leon urodz.
26 czerwca 1898r. w Szemudzie pow. morskim z ojca Jana i matki
Rozalii, był czynnym członkiem Straży Ludowej z organizacji
Wojskowej Pomorza na pow. wejherowski od 1 stycznia 1919r. do
10 lutego 1920r.

Ob. Stefanowski należał do mężów najbardziej zaufanych
i z tego powodu polecano mu wykonywanie prac tajnych i zakon-
spirowanych, przyczym niejednokrotnie narażał swe życie dla spra-
wy polskiej.

Dostarczał on władzom powiatowym O.W. Pomorza informacji
wielkiej wartości, które były częste decydujące w rozstrzygają-
cych momentach.

Jako członek oddziału propagandowego agitował za pozo-
stawieniem przy Polsce powiatu wejherowskiego w całych jego roz-
miarach.

Jako żandarm leśniczy pomocniczy bronił majątku przy-
szłej Rzplitej, gdyż Niemcy zamierzali wywieźć z powiatu wszystko,
co się tylko dało.

Ob. Stefanowski na powierzonym mu stanowisku wypełniał
swe obowiązki nadzwyczaj gorliwie i sumiennie, wywiązując się z
powierzonych mu zadań zawsze ku zupełnemu zadowoleniu swych prze-
łożonych i współobywateli.

Gdańsk, dnia 1 sierpnia 1938r.

Michał Ponka

/-/Ponka Michał
b. zast. kmtda O.W.P.
i b. kmtd. żan. pom. i leśn.
na powiat wejherowski

Augustyn Czoska

/-/Czoska Augustyn
b. kmtd O.W. Pomorza
na powiat wejherowski

3. VIII 1938

11

Ó d p i s
=====

Z a ś w i a d e z e n i e
=====

Niniejszym zaświadczamy, iż Ob. S t e f a n o w s k i Leon urodz. 26 czerwca 1898 r. w Szemudzie pow. morski z ojca Jan i matki Rozalii, był czynnym członkiem Straży Ludowej Organizacji Wojskowej Pomorza na pow. wejherowski od 1 stycznia 1919 r. do 10 lutego 1920 r.

Ob. S t e f a n o w s k i należał do mężów najbardziej zaufanych i z tego powodu polecono mu wykonywanie prac tajnych i zakonspirowanych przyczym niejednokrotnie narażał swe życie dla sprawy polskiej.

Dostarczał on władzom powiatowym O.W. Pomorza informacji wielkiej wartości, które były często decydujące w rozstrzygnięciach momentach.

Jako członek oddziału propagandowego agitował za pozostawieniem przy Polsce powiatu wejherowskiego w całych jego rozmiarach.

Jako żandarm leśniczy pomocniczy bronił majątku przysiętej Rzplitej, gdyż Niemcy zamierzali wywieźć z powiatu wszystko, co się tylko dało.

Ob. S t e f a n o w s k i na powierzonym mu stanowisku wypełniał swe obowiązki nadzyszczej gorliwie i sumiennie, wyliczując się z powierzonych mu zadań zawsze ku zupełnemu zadowoleniu swych przełożonych i współobywateli.

Gdańsk, dnia 1 sierpnia 1938 r.

V V
/-/ Michał Ponka

b.zast.kmdta O.W.P. i b.kmdt
żan.pom.i leśn.na powiat
wejherowski.

/-/ Augustyn Czołka

b.komdt.O.W.Pomorza na powiat
wejherowski

„Ręsnoręczne podpisy poświadczam

Wejherowo, dn. 3. VIII. 1938 r.

/-/ a. Kaczykowski

sekretarz Zarządu Miejskiego

Pieczęć okrągła
z napisem
Zarząd Miejski
Wejherowo

Zgodność odpisu z oryginałem
stwierdzam.

Komisja Odznaczeniowa
Krzyża Organizacji Wojskowej
Pomorza
Toruń
ul. Rynek Nowomiejski 27 m.2

Toruń, dnia w grudniu 1938r.

Zawiadomienie

Komisja Odznaczeniowa Odznaki Pamiątkowej - Krzyża Organizacji Wojskowej Pomorza powiadamia, że po zbadaniu wniosku Pana, uchwalono przyznać Panu

Krzyż Organizacji Wojskowej Pomorza.

Oryginalnej wielkości krzyż (srebrny), miniaturką (srebrną), 1 dyplom pamiątkowy oraz legitymację otrzymać można po uprzednim nadesłaniu zł. 30,00 /trzydzieści złotych/, na adres: Komisja Odznaczeniowa Organizacji Wojskowej Pomorza, Toruń, Rynek Nowomiejski 27 m.2.

Należy dołączyć dwie fotografie, możliwie na czarno błyszczącym papierze, formatu 6x8.

Po odbioru powyższego, odwrotnie wszystko wyślemy.

Komisja Odznaczeniowa Krzyża OWP.

/-/T. Odrowski
sekretarz V

13

POMORSKA KOMISJA WERYFIKACYJNA
ZWIĄZKU WETERANÓW POWSTAŃ NARODOWYCH R. P.

Zaświadcza na podstawie złożonych dowodów, że

druh *Siekanowski Leon*

urazony *26. 8. 1898.*

zamieszkały w *Węgrów*

powiat *Stożowski*

brał czynny udział w pracach niepodległościowych
i został zweryfikowany na

CZŁONKA ZWYCZAJNEGO
ZWIĄZKU WETERANÓW POWSTAŃ NARODOWYCH R. P.

Chełmno, dnia *16 września* 1938 r.

Nr *2756.*

Pomorska Komisja Weryfikacyjna

Stępiński

Słobkowski

POMORSKA KOMISJA WERYFIKACYJNA
ZWIĄZKU WETERANÓW POWSTAŃ NARODOWYCH R. P.

Zaświadcza na podstawie złożonych dowodów, że

druh

Stępanowski Leon

urazony

26. 6. 1898.

zamieszkały w

Wojheronie

powiat

Stosowski

brał czynny udział w pracach niepodległościowych
i został zweryfikowany na

CZŁONKA ZWYCZAJNEGO

ZWIĄZKU WETERANÓW POWSTAŃ NARODOWYCH R. P.

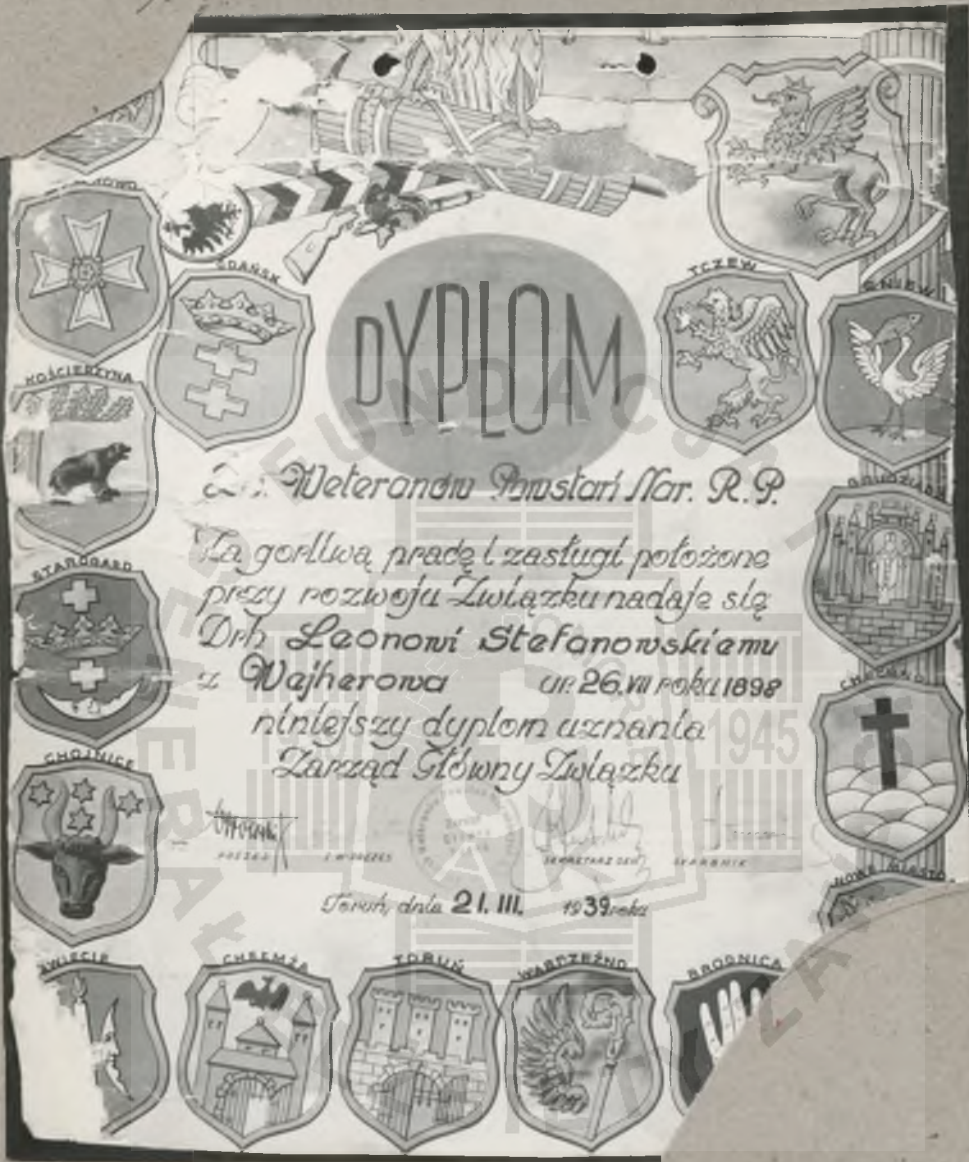
Chełmno, dnia *28 września* 1938 r.

Nr *2758.*

Pomorska Komisja Weryfikacyjna

Jędrzejewski

Stępanowski

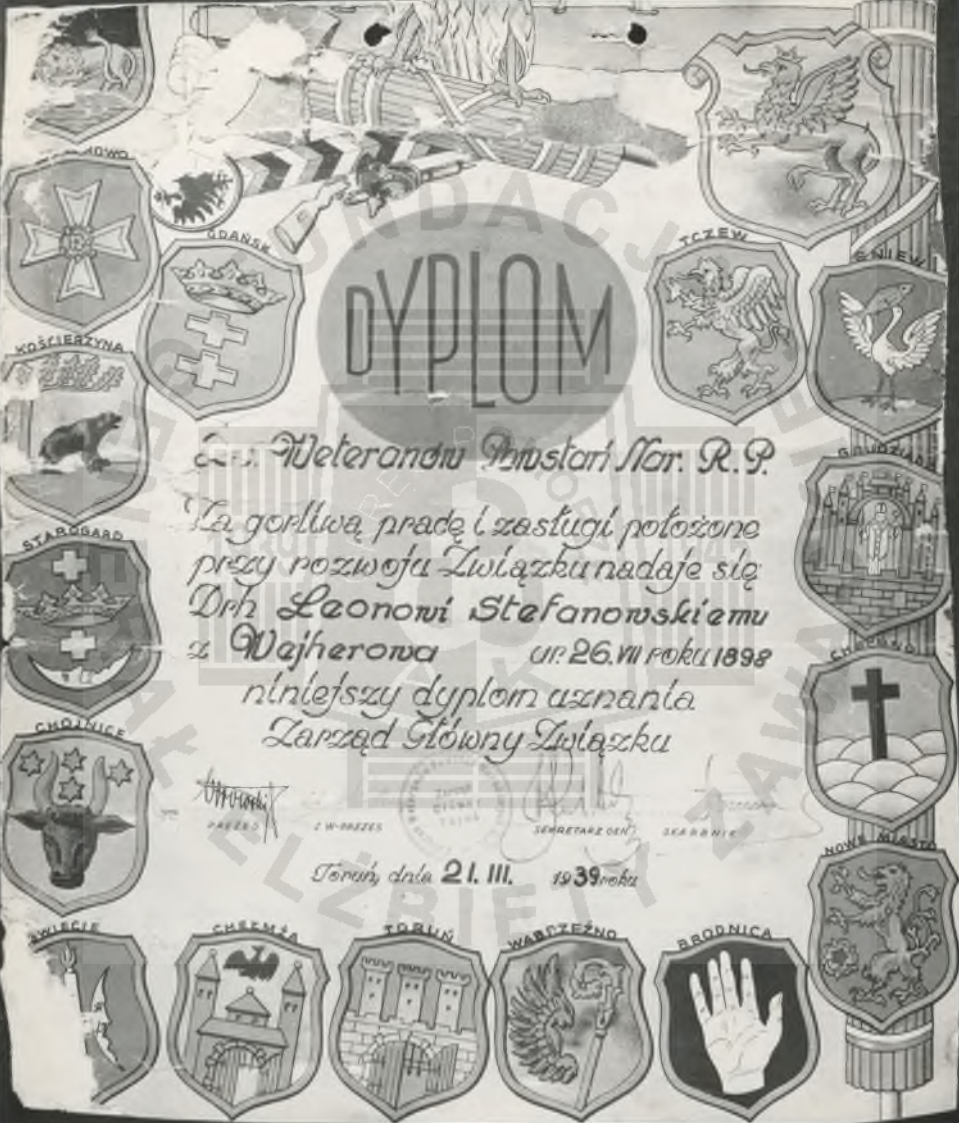

DYPLOM

Weteranowi *Prusław* Star. R.P.
za gorliwą pracę i zasługi położone
przy rozwoju Związku nadaje się
Dokł. Leonowi Stefanowskiemu
z Wajherowa ur. 26.VII roku 1898
niniejszy dyplom uznania
Larząd Główny Związku

[Signature]
PREZES I W-PRZES SEKRETARZ OGNI SKARBNIK

Toruń, dnia 21. III. 1939 roku

Nr. 5190/Or

1939

Do

Pana Leona Stefanowskiego

w Wejherowie

W związku z nadaniem Panu "Brazowego Krzyża Zasługi", Kancelaria Prezydium Rady Ministrów uprzejmie komunikuje, że stosownie do postanowienia art. 7 ustawy z dnia 23 marca 1923 r. /Dz.U.R.P.Nr.62 poz.458/ komplet odznaki może być wydany za zwrotem kosztów.

Taksa za "Brazowy Krzyż Zasługi" wynosi zł.6.-, którą to kwotę można wpłacić za pośrednictwem załączonego czeku P.K.O. Nr konta 30328.

Po nadesłaniu z P.K.O. zawiadomienia o dokonanej wpłacie, komplet odznaki zostanie przekazany do doręczenia we właściwej drodze urzędowej.

KIEROWNIK KANCELARII

zał.

Mr. Sekretarz
[Signature]

Wzrostowo, dnia 29. IV. 1948 r.
Politego Związku b. Wzrostów
funkcja w Zarządzie: Sekretarz
Ur. dn. 26. VI. 1898 r. w Koleczkowie
Imię: Leon
Nazwisko: Stefanowski

Legitymacja

Nazwisko	Stefanowski
Imię	Leon
Data urodzenia	26. VI. 1898
Obz	Białobrzegi
Nr. w obozie	33048
Miejsce zamieszkania	Wzrostowo ul. Dworcowa nr. 8
Data wstąpienia do Związku	12. XII. 1945
Sekretarz	<i>[Signature]</i>
Prez.	<i>[Signature]</i>

Alia dulcissima unica fuit!

In primam memoriam, scribo
Tibi haec verba:
Christus dicit nobis: Gratia et labore
vobis et felix eritis. Memoriamus
igitur ex toto corde et semper
gratias agimus Deo nostro pro
omni bono
Amatoris te semper et in
sacra memoria
Semper dulcis!

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER OBRONY NARODOWEJ

DYPLOM

NA PODSTAWIE DEKRETU

PREZYDIUM KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ

Z DNIA 28 V 1945 R.

O USTANOWIENIU

MEDALU ZWYCIĘSTWA I WOLNOŚCI 1945 R.

W UZNANIU ZASŁUG POŁOŻONYCH W WOJNIE Z NIEMCAMI

DLA SPRAWY

ZWYCIĘSTWA NARODU POLSKIEGO

NAD BARBARZYŃSTWEM FASZYSTOWSKIM

I TRIUMFU

IDEI WOLNOŚCI DEMOKRATYCZNEJ

NADAJĘ

Ob. Stefanowskiemu Lesowi
s. Jawa

„MEDAL ZWYCIĘSTWA I WOLNOŚCI”

WARSZAWA DNIA 9 MAJA 1946 R.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

MICHAŁ ŻYMIERSKI

MARSZAŁEK POLSKI

Nr 150253

Sekretarz Generalny Związku
Stachurski, Józef

Michał Życki, mł.
Podpis kierującego

Wawa dn. *12.VIII* 194*7*

DYPLOM

UZNANIJA

ZARZĄDU Z. B. O. W. I. D. W. GDAŃSKU

NADANY: KOL. *Stefano Polkiewicz & Leonow*

Za osiągnięcia w pracy społecznej na terenie Związku Bolesława i Włodzisława

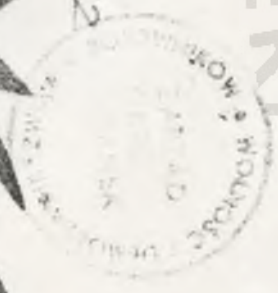
prof. dr. inż. Henryk Kasperczyk

inż. Jan

Stefano Polkiewicz & Leonow

Gdańsk nr. 11 IV 52

ZS

DYPLIOM UZNAANIA

Stefanowski Leon

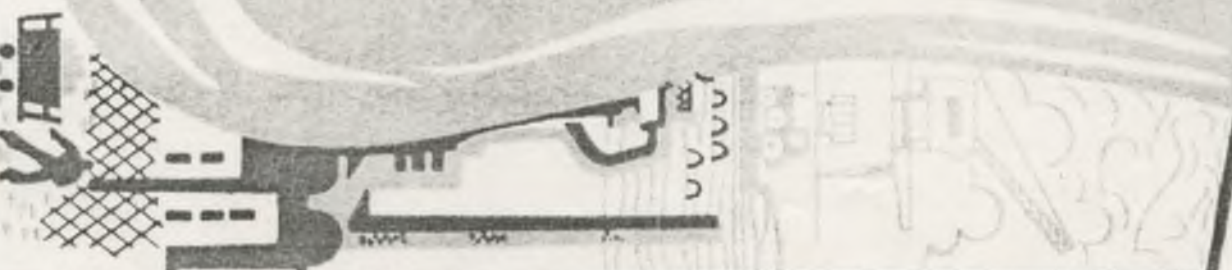
PRYZNANY OBYWATEL
Z OKAZJI MIĘDZYKRAJOWEGO
DNIA SPÓŁDZIELCZOŚCI ZA WYBITNĄ
I OFIARNĄ PRACĘ W SAMORZĄDZIE
SPÓŁDZIELCZOŚCI SPOŻYWCÓW

PREZES RADY NADZORCZEJ

Wojtowicz

6 WRZEŚNIA 1953 ROKU

PREZES ZARZĄDZ.

OGÓLNOPOLSKI KOMITET
FRONTU NARODOWEGO

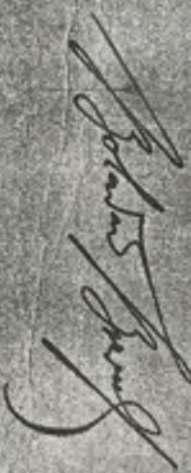
przyznaje

DYPLOM HONOROWY

Ob. *Stefan Morawski*

za ofiarną pracę społeczną i aktywny udział
w kampanii wyborczej do Rad Narodowych

PRZEWODNICZĄCY
OGÓLNOPOLSKIEGO KOMITETU
FRONTU NARODOWEGO

Warszawa, grudzień 1956 r.

DYPLOM

Ło orazji XX-lecia Polskiej
 Rzeczypospolitej Ludowej
 W dowód uznania
 Dla Ob. Stejarowski Leon
 Za aktywny udział w pracy
 społecznej i zawodowej
 w Rumiańskich Łołt. Garbarskich

KZ Zak. Prac. Przemysłu i Handlu
 Oddział Rumia
 Rumia 22. VII. 1969

DYPLOM UZNANIA

PRYZNANY

o Leon Stefanowski

Z OKAZJI 50 ROCZNICY POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO
W DOWÓD UZNANIA ZA UDZIAŁ W WALKACH O NARODOWE
I SPOŁECZNE WYZWOLENIE KRAJU ORAZ WKŁAD PRACY
W ODBUDOWĘ I UMACNIANIE
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

KOMITET HONOROWY OBCHODU
50 ROCZNICY POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO 1918/1919

PRZEWODNICZĄCY
MIĘJSKIEGO
KOMITETU FRONTU
JEDNOŚCI NARODU

Stanisław Smolinski
STANISŁAW SMOLINSKI

PRZEWODNICZĄCY
WOJEWÓDZKIEGO
KOMITETU FRONTU
JEDNOŚCI NARODU

Edmund Rejek
EDMUND REJEK

P O Z N A N D N I A 2 7 G R U D N I A 1 9 6 8

DYPLÓM

Dla Leon Stefanowski

Miejski Komitet Frontu Jedności Narodu i Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Rumi składają gorące podziękowania za ofiarną pracę w Radzie V-tej kadencji.

Wasza obywatelska postawa i zaangażowanie społeczne przyczyniły się do dalszego rozwoju miasta we wszystkich gałęziach jego gospodarki.

Przewodniczący Prezydium
Miejskiej Rady Narodowej

Jerzy Kłisx
Jerzy Kłisx

Przewodniczący
Miejskiego Komitetu Frontu Jedności
Narodu

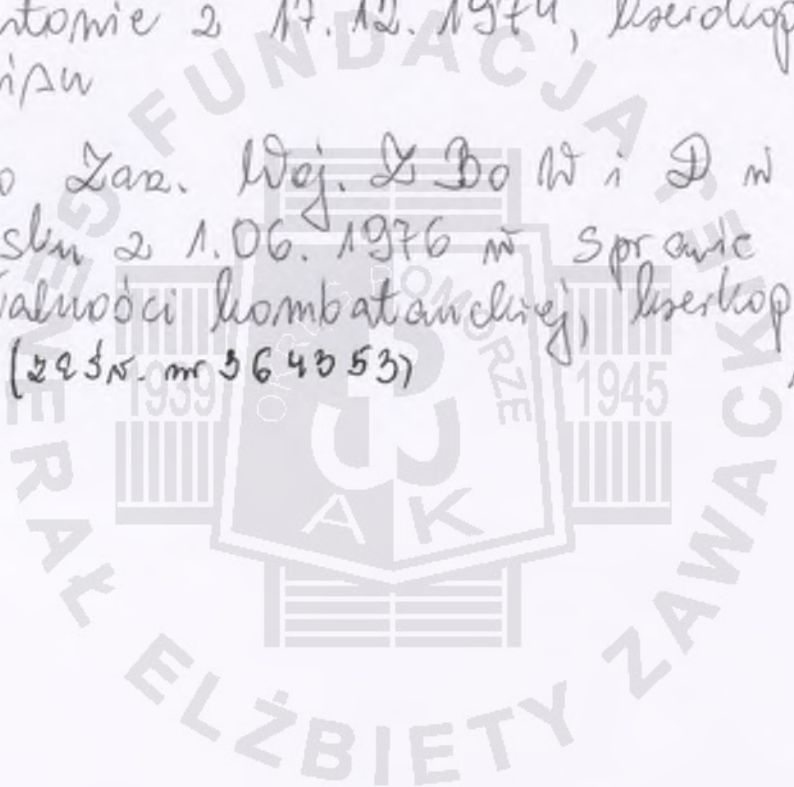
mgr Wojciech Sikorski
mgr Wojciech Sikorski

Rumia, wrzesień 1973 rok

1/3. Inne materiały dokumentacyjne:
Stefanowski Leon

1. Pismo Burza Powiatowej Rady
Narodowej z 8. 11. 1974 w sprawie
odsuszenia 'Zasłużony Ziemi
Gdańskiej', kserokop. mpisu k. 1 s. 1
2. Pismo Museum Stutthof w
Szutonie z 17. 12. 1974, kserokop.
odpisu k. 1 s. 2,
3. Pismo Zar. Woj. & Bo W i D w
Gdańsku z 1. 06. 1976 w sprawie
działalności kombatanckiej, kserkop.
mpis. (2935. nr 564353) k. 1 s. 3

BIURO
POWIATOWEJ RADY NARODOWEJ
w Wejherowie

Wejherowo, dnia 8 listopada 1974 r.

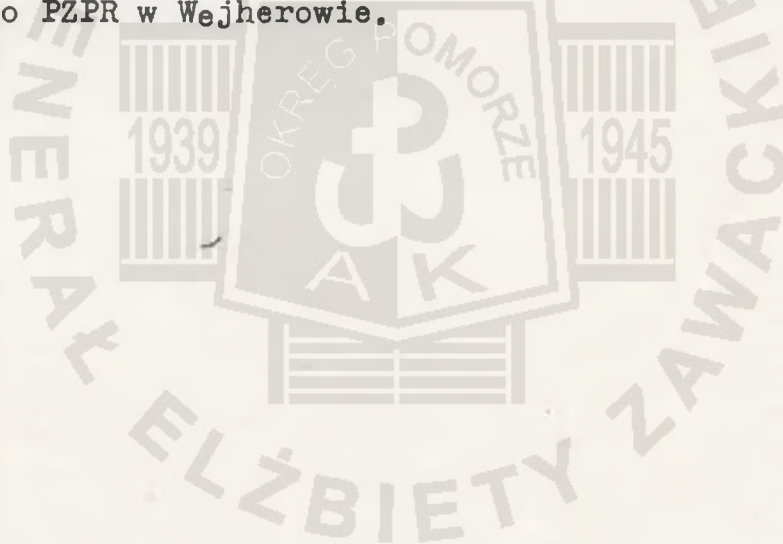
BRN-101/16/74

Obywatel
Leon Stefanowski

w R u m i

Z przyjemnością zawiadamiam Obywatela o przyznaniu Mu w dniu 4 listopada br. odznaczenia "Zasłużonym Ziemi Gdańskiej" za zasługi położone w działalności rad narodowych i Frontu Jedności Narodu, na terenie powiatu wejherowskiego.

Odznaczenie to zostanie Obywatelowi wręczone w dniu 14 listopada br. o godz. 15.00 w sali Komitetu Powiatowego PZPR w Wejherowie.

[Handwritten signature]

Sztutowo 17 grudnia 1974 r.

Muzeum Stutthof
w Sztutowie
powiat Nowy Dwór Gd.

L.dz.2126/949/74

Pan
Leon STEFANOWSKI
RUMIA ul. Sobieskiego 21

Państwowe Muzeum Sztutthof w Sztutowie stwierdza,
że w materiałach dokumentalnych tutajszego Archiwum są
następujące dane o niżej wymienionym więźniu b.obozu
koncentracyjnego w Sztutthofie :
STEFANOWSKI Leon ur.26.6.1898, dostarczony został do KL
Stutthof w dniu 22.3.1944 r. przez Stapo Gdańsk.
W obozie oznaczony numerem 33 048 jako więzień polityczny.
Innych danych o w/w Muzeum nie posiada.
Podstawa informacji : I-III-16 250 Peczka akt personalnych.

Pieczczę okrągiła z godłem
o treści :
Muzeum Stutthof
w Sztutowie.

Podpis
Dyrektor
mgr Mirosław Gliński
/podpis nieczytelny /

w Gdańsku

13 Blub dokumentov
obrymaw Sgkw
25.04.93r
1370
Rel. M-767/1481

ZASWIADCZENIE № 364353

Zarząd Wojewódzki Związku Bojowników o Wolność i Demokrację stwierdza, że

Obywatel [ka] Leon STEFANOWSKI [imię i nazwisko]

syn [córka] Jana urodzony [a]

26 czerwca 1898r. w Koleczkowie
[dzień, miesiąc, rok] [miejsowość]

zamieszkały [a] w Rumia ul. Sobieskiego 21

— jest członkiem zwyczajnym ZBoWiD, nr legitymacji

~~— odpowiada warunkom uprawniającym do członkostwa ZBoWiD~~

Zaświadczenie jest dokumentem stwierdzającym prawo do korzystania ze świadczeń określonych w Ustawie z dnia 23 października 1975 r. „o dalszym zwiększeniu świadczeń dla kombatanów i więźniów obozów koncentracyjnych”, [Dz. U. Nr 34, poz. 186].

Jednocześnie stwierdza się, że w rozumieniu przepisów art. 8 tej Ustawy do okresu zatrudnienia wymienionemu [nej] zalicza się następujące okresy działalności kombatanckiej oraz okresy uwięzienia w hitlerowskich obozach koncentracyjnych:

1. od lutego 1940r. do 5 lutego 1944r. brał udział w ruchu oporu w szeregach TOW "Gryf Pomorski".-
2. od 6 lutego 1944r. do marca 1945r. przebywał w obozie koncentracyjnym Stutthof jako więzień.-

[rodzaj działalności okres od — do]

SEKRETARZ
Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD
w Gdańsku

Danuta Włodarczyk
podpis Sekretarza Zarządu
Wojewódzkiego ZBoWiD
i pieczęć służbowa

pieczęć okrągła

Łącznie 5 lat i 1 m-c.-
PREZES
Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD
w Gdańsku

Włodarczyk Janewicz
ptk. dypl. Włodarczyk Janewicz
Wojewódzkiego ZBoWiD
i pieczęć służbowa

Gdańsk, dnia 1 czerwca 1976 roku

* niepotrzebne skreślić

II. Materiały uzupełniające relacje:
✓ Stefanowski Leon:

1. D. Bork, biogram Stefanowskiego
Leona, [w:] Stow. biograficzny konspi-
racji pomorskiej 1939-1945, Wyd. FAPAK
t. XVIII, Tom 1 1998, z. 4, kserkop. s. 144-145 k. 1 s. 1

Stefanowski Leon ps. „Zdrój” (1898-1980), członek organizacji „Pomoc Polakom”, „Polska Żyje”, „Dysab”, kmdt rejonowy TOW „Gryf Pomorski” Wejherowo.

Urodzony 26 VI 1898 r. w Koleczkowie, pow. Wejherowo; syn Jana i Rozalii. Gdy rodzice przenieśli się do Szemuda, pow. Wejherowo, Leon brał tam w latach 1906-1907 czynny udział w strajku szkolnym, za co był karany. W czasach pruskich był członkiem

144

1
Słow. biograficzny konspiracji
pomorskiej 1939-1945, wyd. FAPAK,
Tomii 1998, s. 4

Polskiego Towarzystwa Ludowego i prezesem Kółka Rolniczego w Szemudzie. Zorganizował zespół sceniczny, który wystawiał widowiska kaszubskie i patriotyczne inscenizacje polskie, za co również był karany. W I wojnie światowej został powołany do armii niemieckiej i był ranny pod Reims. W 1918 r. brał udział w rewolucji niemieckiej. Po powrocie w rodzinne strony od 1 I 1919 r. do 10 II 1920 r. był bardzo aktywnym członkiem Straży Ludowej i Organizacji Wojskowej Pomorza. Bronił majątku narodowego, szczególnie lasów, przed rabunkiem i dewastacją ze strony niemieckiego Grenzschutzu.

Działał w Związku Weteranów Powstań Narodowych RP. W 1924 r. zawarł związek małżeński z Zofią z Dziecielskich.

Od lutego 1940 r. do lutego 1941 r. aktywnie uczestniczył w kaszubskim ruchu oporu jako członek organizacji „Polska Żyje” i organizacji dywersyjno-sabotażowej „Dysab”. Poprzednio współpracował z ks. dziekanem Edmundem Roszczynialskim i Pawłem Heblem w organizacji charytatywnej „Pomoc Polakom”. Gdy latem 1942 r. powstała w Wejherowie Powiatowa Kmda M-1 TOW „GP”, która wchłonęła wymienione komórki ruchu oporu, Stefanowski został mianowany kmdtem jednego z czterech rejonów Wejherowa. Był poszukiwany przez gestapo i aresztowany 6 II 1944 r. Długo torturowany przez gestapowców nikogo nie zdradził. Dnia 22 III 1944 r. został zesłany jako więzień polityczny do obozu koncentracyjnego Stutthof, gdzie otrzymał nr 33048.

Po wojnie był współorganizatorem administracji w Wejherowie. Działał w Związku b. Więźniów Politycznych. Pracował na rzecz dzieci upośledzonych w Wejherowie. W 1960 r. przeniósł się do Rumi, gdzie wybrano go radnym MRN.

Odnznaczony Krzyżem Organizacji Wojskowej Pomorza (1938), Brązowym Krzyżem Zasługi (1939), dyplomem uznania z okazji 50 rocznicy Powstania Wielkopolskiego, (po wojnie) Medalem Zwycięstwa i Wolności, Odznaką honorową „Zasłużony Ziemi Gdańskiej” oraz wieloma innymi odznaczeniami i dyplomami.

Zmarł 9 XII 1980 r. spoczywa na cmentarzu w Śmiechowie k. Wejherowa.

Zbiory siostry L. Stefanowskiego Janiny i autora; B o r k B., Szemud, Bojan 1994, s. 10-11; Pom. org. konsp. poza AK....

Bolesław Bork

J: M- 797/1481 Pom.

Wejherowo

Stefanowski Leon

1/4 Karty informacyjne
k. 9

*Wejherowo,
Gryf*

Stefanowski Leon - ur.26.6.1898r.w Szemudzie
pow.Wejherowo.Obok funkcji z-cy komendanta peł-
nił obowiązki komendanta rejonu miasta.W lutym
1944r.został aresztowany i uwięziony w Stuttho-
fie. -

Zródło: K.Ciechanowski obsada pers.TOW Gryf Po
"Pomerania" 1977/5.

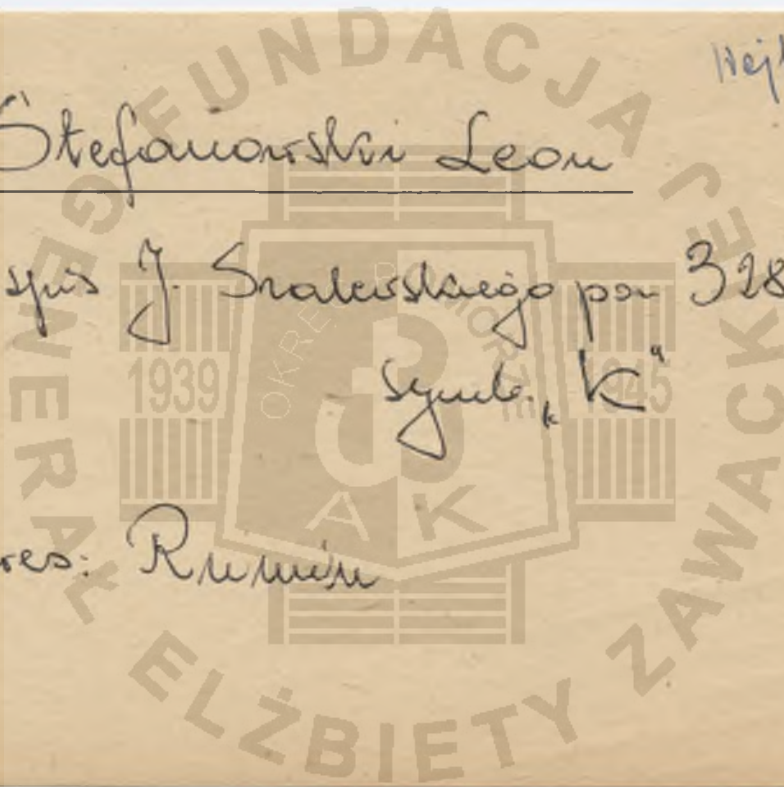
Stefanowski Leon

Hejherowa 2.

rob. spis J. Szałuskiego par 328

Syul. K^a

adres: Rumia

Stetawopswi (t.n.m.)

704
4P

Gdyne
seuopmac

Byt̄ n qmpic qyhowcōv (Okno; Tr.; paw
Anulowiacwe) mysyfejpcij pawski do dobow
(Stulthef i i m d)

2ob. T. i Okno; F. i W., kisp. Gdyne; I/2/s.1

HMM-PZ

t. Stefanowski Leon Kortusy 4
ps. "Zdrój"

Prześluchiwany przez gestapo
5.05.1944r. był świadkiem, jak
Kleszowski przywiózł słynkę, którą
po śmierci Dambke wydal p. Piasecki
z Sikorskiego; w słynce m. in. znajdowały się listy - spisy numerów 4500
JDW Gr. P., a także list Lujane Cytkow-
verte.

skiego z adresem miejsca urodzenia.

zob. Lubicki Leon J. N-997/1643, r. III, 11
(poza Pam.)

1939, III, 101

ELŻBIETY ZAWACKIE

Stefanowski Leon

Golynia⁵
JW Gr. P.

Musiał, że Lucjan Cyllkowski został
aresztowany na podstawie kartki, które
znajdowała się w skrymce - archiwum
Józefa Dambke, zdobytej w Sikorynie.
był świadkiem, gdy do gestapo w Golyniu
5.03.1944r. o godz. 9.00 skrymka przyniósł
Kleszbonski - po zabójstwie J. Dambke;
gestapowcy przeglądali jej zawartość;
Stefanowski był wtedy przetrzymywany -
miał ręce przybite kajdankami do kalomny-
fera. verte.

zob. T: M-937/1643 Lubeki S. 2. II
pode Pom.

1882. III 101

FUNDACJA
GENERALNA
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Węgherovo
TOW. „G.P.“ 6

Stefanowski Odeon
ps. „Zdroj“

Zob. T. M. : 802 / 1527 Pom. Bank Bolesław / Wdymia
tek. 4, str. 48; „Powstanie ruchu oporu na deszczach

7.11. 415.01

++ Stefanowski Leon Wejherowo
J. 1849

zob. Pamiętnik ... Miotke

s. 21, 22, 125, 126, 219

t. osob. Ludwik Miotka,

M: 52/66 Pom. t. 2

18. III '06

a

Gdynia

Tow
Gryf Pomorski

STEFANOWSKI Leon

ps „Zdrój” 1898-1980. Członek
organizacji „Pomoc Polakom” „Polska Żyje”
„Dysab” kmdt rejonowy Tow Wejherowo
Dywersja, sabotaż. Aresztowany,
obóz Stutthof. Relacja Bolesław Bork

Zob.

Słownik Biograficzny Konspiracji
Pomorskiej 1939-1945 część 4
Fundacja „Archiwum Pomorskie AK”
Toruń 1998

DRnt
2003

str 144, 145

Stefanowski Leon
ps. "Ldziej"

Wejherowo
JON, Gr. P. 19

zob. Gąsiorowski A., Steyer K., Tajma.
Organizacja Wojskowa Gryf
Pomorski, Gdańsk 2010, s. 38,
325, 331, 357

FLA VIII/14

Stefanowski Leon

